

Ældrepolitik

VEJLE KOMMUNE • 2009

Aldrepolitikken

Forord

Ældres forhold interesserer mange borgere og er derfor genstand for megen debat. Det er forståeligt, for selv små ændringer i vilkårene kan påvirke mange ældres oplevelse af tryghed og et godt hverdagsliv.

I et moderne samfund er det naturligt at forvente fleksibilitet, frit valg og medindflydelse på servicetilbuddene. Alle skal behandles lige – men vurderes individuelt ud fra den enkeltes behov og muligheder.

Men det kan være svært at få kommunens muligheder og indsats til at harmonere med borgernes forventninger. Derfor har politikerne en stor opgave i at melde et klart serviceniveau ud, så borgere og personale kender de faktiske forhold.

Med ældrepolitikken ønsker Vejle Kommune at sætte fokus på de holdninger og intentioner, som i de kommende år skal sætte rammerne for servicen til de ældre.

Kommunens indsats over for borgerne kan dog ikke stå alene. Vi lever og trives alle i samspil med vore medmennesker. Derfor hænger Vejle Kommunes vision om et godt og værdigt liv for de ældre også sammen med det ansvar, vi som mennesker og familie har over for hinanden på tværs af generationer.

Petra Raundahl

Formand for Seniorudvalget

Indledning

Vi kan ikke længere ud fra et menneskes alder bedømme, hvilken livsstil, hvilke drømme og ønsker, vedkommende har.

Gruppen af borgere over 65 år er ikke nogen ensartet gruppe. Mange er friske og selvhjulpne langt op i alderen. Men vi har også en stor gruppe ældre, der som følge af nedslidning, livsstilssygdomme eller kroniske lidelser har behov for hjælp og støtte til at klare hverdagen.

Vejle Kommune har efter „Lov om social service“ ansvaret for at yde personlig og praktisk hjælp, genoptræning, tilbyde plejeboliger mv. Loven lægger stor vægt på, at hjælp og støtte i videst muligt omfang gives som hjælp til selvhjælp.

Hjælpen gives med henblik på, at modtageren bevarer sin værdighed og selvrespekt. Hjælpen skal gøre borgeren i stand til at klare sig så godt som muligt – ja gerne på sigt blive i stand til at klare sig selv. Vi skal alle i størst muligt omfang tage ansvar for vort eget liv.

Vejle Kommunes ældrepolitik skal række ind i fremtiden og sætte rammerne for den måde, som ældreområdet i Vejle Kommune fungerer på over for borgerne. Ældrepolitikken skal ses i tæt sammenhæng med allerede eksisterende politikker og strategier inden for byplanlægning, sundheds-, handicap- og frivillighedsområdet mv.

Det er på baggrund af disse politikker, at de konkrete indsatser på ældreområdet sættes i værk. Ældrepolitikken skal fungere som et solidt fundament for arbejdet på hele ældreområdet og være retningsgivende for udviklingen i de kommende år – uanset om det gælder indsatsen for demente, forebyggelse eller noget helt tredje.

Ældrepolitikken er i høj grad blevet formuleret på basis af inddragelse af borgere og medarbejdere, ligesom Ældrerådet og Seniorudvalget har arbejdet tæt sammen om at beskrive, hvad der er centralt for et godt liv som ældre.

Desuden har Byrådet været inddraget i forløbet, og sidst, men ikke mindst, har politikken været i offentlig høring inden den endelige godkendelse i Byrådet.

Ældrepolitikken er bygget op omkring en vision, som har affødt en række mål og delmål, og de beskrives på de følgende sider. Rækkefølgen er ikke et udtryk for en prioritering.

Vores vision

Ældrepolitikens vision er at:

- Borgerne skal opleve gode rammer for selv at tage ansvar for eget liv.
- Borgere, som har en betydelig fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, skal have mulighed for at leve et værdigt liv.
- Det skal være attraktivt at yde en frivillig indsats til gavn for vore ældre medborgere.

Mange mennesker i den tredje alder er friske og klarer sig selv i hverdagen uden eller med meget lidt hjælp og støtte. Men da vi lever stadig længere, har vi nu en gruppe borgere i, hvad man kan kalde den fjerde alder. Her er der oftere behov for hjælp, pleje og omsorg.

Hertil kommer ældre, der som følge af nedslidning, kroniske lidelser eller livsstilssygdomme har behov for hjælp og pleje.

De ældre skal have gode rammer, der gør dem i stand til at tage ansvar for deres egen hverdag og leve et værdigt og berigende liv. Vejle Kommune vil være kendt for at sikre, at de svageste får den nødvendige hjælp og omsorg for at kunne leve et værdigt liv.

Der er mennesker, som har så meget overskud i deres hverdag, at de ønsker at dele dette med andre f.eks. ved frivilligt arbejde. Vejle Kommune finder, at den frivillige indsats er yderst vigtig, fordi den er båret af engagement og medmenneskelighed.

Derfor skal tiltag på ældreområdet i videst muligt omfang tage hensyn til aktiviteter på frivilligområdet. Den frivillige sociale indsats skal berige og supplere kommunens indsats – ikke erstatte den.

” Vigtigt med en ligeværdig dialog
uanset min eventuelle tilstand “

Udtalelse fra en borger ved borgermøde, sommeren 2008

Mål 1: God kommunikation

Borgere, der kommer i kontakt med Seniorområdet i Vejle Kommune, skal opleve en kommunikation, som er kendetegnet ved:

- En imødekommende, åben og ligeværdig dialog.
- Et klart og forståeligt indhold.
- Let og overskuelig adgang til at søge information.

Vejle Kommune har det overordnede ansvar for, at der er en god kommunikation med borgerne. Men i en dialog er der to parter, og det er derfor vigtigt, at både borgerne og kommunens medarbejdere medvirker til at skabe en god dialog.

Det vil Vejle Kommune gøre:

- Have fokus på, at det skal være let for borgerne at få telefonisk kontakt med de relevante medarbejdere hos Vejle Kommune.
- Have fokus på, at information er tilgængelig på flere måder, dvs. både på papir, internettet mv.
- Have fokus på en forståelig information for alle relevante målgrupper, også i forhold til etniske minoriteter, blinde, hørehæmmede m.fl.
- Have fokus på, at dialogen altid er kendetegnet ved gensidig respekt og en omgangstone, der er i overensstemmelse med situationen.
- Tydeliggøre i skrift og tale, hvilke servicetilbud og visitationskrav kommunen har, og hvilket ansvar man har som borger.

Mål 2: Værdig omsorg

Når man som borger har behov for hjælp, støtte, pleje eller omsorg for at kunne klare sin hverdag, er man sårbar. Derfor er det vigtigt, at Vejle Kommune leverer den rette indsats og gør det på en måde, så modtageren af hjælpen bevarer sin værdighed og selvrespekt.

Derfor skal borgere, der har behov for indsats fra Vejle Kommune opleve:

- En professionel hjælp tilpasset den enkeltes behov (sygdomsbillede/funktionsniveau).
- At hjælpen er præget af forståelse for modtagernes individuelle ønsker om, hvordan livet skal leves.

- At indsatsen gives med respekt og nærvær, så modtageren bevarer sin værdighed.
- At kommunen har fokus på en positiv udvikling uanset funktionsniveau, idet der fokuseres på ressourcer frem for begrænsninger.
- Størst mulig kontinuitet og helhed i den ydelse, kommunen leverer.

Det vil Vejle Kommune gøre:

- Have fokus på, at borgeren mødes professionelt og omsorgsfuldt. Det betyder, at medarbejdere og ledere skal være veluddannede og klar til deres opgaver.
- Stræbe efter, at specialistviden kommer borgeren til gavn samtidig med, at borgeren oplever en sammenhængende indsats.

- Have fokus på fleksibilitet i ydelserne og borgernes frie valg.
- Være opmærksom på og medvirke til at skabe gode rammer for frivillige, så de kan planlægge, vælge og prioritere deres indsatser efter egne ønsker og principper.

” Det handler ikke om alder, men hvornår der er behov for at deltage i „ældreaktiviteter“. Mange på 65 er heldigvis meget friske og bruger den tredje alder til rejser, familiebesøg, pasning af børnebørn m.m. Det er ikke denne aldersgruppe, jeg mener, der mangler kommunal hjælp. Det er i den fjerde alder, når der fysisk, psykisk og socialt opstår behov for hjælp. Der er mange, der bliver meget gamle i dag. Her skal være den hjælp, der er nødvendig, så det bliver en værdig alderdom.“

Udtalelse fra en borger ved borgermøde, sommeren 2008

Mål 3: Forebyggelse

At kunne klare sig selv er et grundlæggende ønske for langt de fleste mennesker. Men med alderen stiger risikoen for, at funktionsniveauet falder som følge af f.eks. nedslidning, livsstilssygdomme eller akut sygdom.

Hjælp til genoptræning af fysiske og psykiske funktioner er af stor vigtighed. Men allerbedst er det at forebygge nedsættelse af de funktioner, som gør os i stand til at leve vort eget liv på egne betingelser.

Vejle Kommune ønsker at styrke borgerne egne muligheder for at holde sig sunde og raske. Det skal blandt andet gøres ved at motivere ældre til at benytte de mange

muligheder for at dyrke motion og idræt, som findes i alle lokalområder i Vejle Kommune. Kosten er et meget vigtigt fokusområde inden for forebyggelse for at undgå fejl- eller underernæring. Information om sund kost for ældre skal derfor være en del af forebyggelsesindsatsen.

Mad fra Vejle Kommune skal være sund og nærende og tilpasset den enkelte borgers behov. Derfor er det vigtigt løbende at følge kvaliteten af den tilberedte mad – f.eks. ved at høre modtagernes mening.

Det er også et mål, at borgeren oplever, at:

- Vejle Kommunes tilbud om træning og forebyggelse er relevant, tilgængeligt og fleksibelt.

” Fysisk aktivitet hjælper mig til selv at kunne lave mad. “

Udtalelse fra en borger ved borgermøde, sommeren 2008

- Frivillige har mulighed for at bidrage til forebyggelsesinitiativer. Det gælder både fysiske og sociale aktiviteter.
 - Det er solid og opdateret viden, der ligger til grund for, hvordan maden fra Vejle Kommune sammensættes, så den imødekommer behovet hos de forskellige brugere.
- Det vil Vejle Kommune gøre:**
- Have fokus på træning og vejledning, så borgerne kan blive ved med at klare sig selv.
 - Gøre det muligt at ældre kan mødes om aktiviteter, der styrker fysiske og sociale færdigheder og forebygger fald i funktionsniveauet.
 - Borgere, som er i risiko for tab af funktionsniveau, skal oplyses om mulighederne for træning.
 - Bakke op om tilbud fra foreninger og frivillige til borgere, som ikke tidligere har haft deres gang i en idrætsforening eller deltaget i sociale fællesaktiviteter.
 - Informere generelt om de mange muligheder for idræt og motion i foreninger, fitnesscentre og åbne dagcentre, så ældre vedligeholder og bevarer deres færdigheder.
 - Sikre kvaliteten af maden fra Vejle Kommune.

Mål 4: Den gode bolig

At man selv bestemmer over sin bolig og indretter sig, som det passer en, er noget de fleste tager for givet.

Men nogle mennesker kommer til at opleve et midlertidigt eller varigt fald i funktionsniveauet, så de har behov for hjælp og pleje i deres hjem. Her kan det blive nødvendigt at flytte rundt på møblerne og ændre på selve indretningen af boligen, for at man kan modtage den visiterede hjælp, støtte, pleje og omsorg.

Nogle borgere og deres pårørende kan have behov for at benytte kommunens tilbud om aflastningsophold midlertidigt eller i en periode, for at skabe ro og få overblik.

Under alle omstændigheder er det vigtigt for borgerens selvrespekt og værdighed, at boligens indretning i videst muligt omfang svarer til egne ønsker.

I Vejle Kommune skal man opleve, at:

- Borgere med blivende behov for omfattende hjælp tilbydes en ældre- eller plejebolig, som i videst muligt omfang passer til deres individuelle ønsker og behov.
- Borgeren kan få rådgivning om og hjælp til indretning af boligen, så den både svarer til borgerens ønsker og efterlever kravene til arbejdsmiljø for de medarbejdere, som skal udføre hjælp og pleje i hjemmet.

Det vil Vejle Kommune gøre:

- Have fokus på, at der etableres en bred vifte af boligtilbud, så der er flere valgmuligheder.
- Arbejde for etablering af boliger, der matcher de særlige fysiske, psykiske og sociale behov, der kan være hos eksempelvis demente eller andre ældre med særlige behov.
- Satse på tilpasning, så den ældre så vidt det er muligt, kan blive i den eksisterende bolig.
- Udforme relevant information om, hvordan boligen tilpasses ved blivende behov for hjælp og pleje. F.eks. krav til indretning af badeværelse, køkken og soveværelse.
- Have fokus på både at tilgodese arbejdsmiljøet og den ældres ønsker til boligen.

”Plejeboligen bør have et godt baderum, stort opholdsrum, som kan deles op i sove- og opholdsrumsafdeling. Gode fællesarealer, man kan køre ud i evt. i sin kørestol og hjælpe til med dagligdagens gøremål. Der skal være internetadgang mv.“

Udtalelse fra en borger ved borgermøde, sommeren 2008

Det arbejder vi også på

Udover de forhold, der er nævnt i de fire mål, spiller mange andre ting ind på mulighederne for have et godt, aktivt og værdigt liv som ældre i Vejle Kommune.

Tilgængelighed

Det gælder f.eks. befordring og tilgængelighed i det offentlige rum. Vejle Kommune er bevidst om sit ansvar for at sikre den fysiske tilgængelighed på gader og veje, til bygninger og fritidstilbud mv. uanset en eventuel funktionsnedsættelse. Det skal i videst muligt omfang være muligt at komme frit omkring ved egen hjælp.

Der er behov for en løbende indsats på området. Derfor vil Seniorudvalget samarbejde med Teknisk Udvalg for at sikre og forbedre tilgængeligheden.

Rekruttering af medarbejdere

Fastholdelse og rekruttering af nye medarbejdere er en stor og vigtig udfordring. Antallet af erhvervsaktive bliver mindre i de kommende år, og det vil også påvirke mulighederne for at skaffe kvalificeret social- og sundhedspersonale til Vejle Kommune.

En fremsynet fastholdelses- og rekrutteringsplan skal sikre kvaliteten i den ydelse, Vejle Kommune giver borgerne.

Vejle Kommune vil fastholde fokus på at gøre kommunen til en endnu bedre og attraktiv arbejdsplads. Det skal bl.a. ske gennem et tæt samspil mellem forvaltningerne og relevante samarbejdspartnere.

Frivillighed

De frivilliges indsats er særdeles vigtig. Det frivillige arbejde giver værdi og livskvalitet for både den frivillige og borgeren, der modtager. De frivilliges styrke er, at de med udgangspunkt i deres livserfaring og engagement kan dele deres ressourcer med andre.

Vejle Kommune arbejder for at skabe vilkår og forhold, der bakker op om det frivillige arbejde i lokalsamfundet. Derfor støtter og medvirker kommunen aktivt til inspiration og dialog med de frivillige.

Praktiske oplysninger

Senior Rådgivning og Visitation

Nordås 17 | 7100 Vejle

Tlf. 76 81 80 00

E-mail: seniorvisitation@vejle.dk

Alle sagbehandlere har daglig telefontid fra kl. 8.30-9.30

Sundhedsafdelingen

Nordås 17 | Bygning H | 7100 Vejle

Tlf. 76 81 00 00 | Fax. 76 81 81 49

Vejle Kommunes hjemmeside: www.vejle.dk/aeldre

Seniorudvalget

Nordås 17 | Bygning G | 7100 Vejle

Tlf. 76 81 80 00

Ældrerådet

Nordås 17 | Bygning G | 7100 Vejle

Tlf. 76 81 80 00 | Fax. 76 81 81 49